

4 april 2014

Aan de delegaties van de fracties in Veenendaal

Geachte delegatie,

De afgelopen week heb ik met u en 9 andere delegaties gesproken. Centraal stond daarbij de coalitievorming, programmatische overeenkomsten en verschillen én de bestuursstijl van uw gemeente. Tevens heb ik gevraagd uw visie te geven over het verdere proces van formatie.

Ik nodig u bij deze uit om dinsdag 8 april samen met de andere delegaties van de fracties mijn rapport met advies over de verkennende fase van de onderhandelingen te bespreken.

Deze bijeenkomst vangt om 15.30 uur aan in de Raadzaal. De bijeenkomst is vanzelfsprekend openbaar en wordt live via internet uitgezonden.

De bespreking zou wat mij betreft mogen leiden tot een conclusie met betrekking tot de formatie.

Ik hoop u aanstaande dinsdag te mogen groeten.

Met vriendelijke groet,

w.g.

Kars Veling

Rapportage en advies van de informateur aan de delegaties van de Raadsfracties Veenendaal

Kars Veling, 4 april 2014

In opdracht van de gezamenlijke fracties breng ik hierbij advies uit over

1. de samenstelling van een coalitie
2. de aanpak van volgende fase, de formatie.

Daarbij baseer ik me op de gesprekken die ik op 31 maart en 2 april heb gevoerd met delegaties van alle fracties. Naast de adviezen geef ik ook een aantal observaties van wat in de gesprekken aan de orde kwam. Deze zijn naar mijn mening relevant voor het vervolg.

1. Advies over coalitie

Algemene uitgangspunten:

- a. Het nieuwe college moet een open opstelling naar de raad tonen en zoeken naar draagvlak in de hele raad, niet alleen binnen de coalitie.
- b. Het program moet niet te gedetailleerd zijn. Bij de presentatie ervan moet ruimte zijn voor wensen vanuit de raad.
- c. Veenendaal heeft sterke bestuurders nodig die open communiceren met de raad en ook met de samenleving.
- d. Het uitgangspunt moet vertrouwen zijn, waardoor de raad zijn controlerende taak kan vervullen zonder zich teveel in detail te bemoeien met de uitvoering van beleid.

Overwegingen bij de keuze van de coalitie:

- e. De getalsverhoudingen zijn als volgt. De ChristenUnie is met 8 zetels de grootste fractie. Daarna komen de SGP met 5 en D66 met 4 zetels. De VVD, Pro Veenendaal en het CDA hebben 3 zetels; Lokaal Veenendaal, de SP en de PvdA 2. GroenLinks heeft 1 zetel.
Winnaars bij de verkiezingen waren (in volgorde van stemmenwinst) Pro Veenendaal, D66, de ChristenUnie, de SP en de SGP. De VVD, de PvdA, het CDA, GroenLinks en Lokaal Veenendaal hebben stemmen verloren.
- f. De verkiezingsuitslag geeft reden om in ieder geval de ChristenUnie, de SGP en D66 deel te laten uitmaken van de coalitie.
- g. Uit het oogpunt van werkbaarheid moet het aantal partijen in een coalitie niet groter zijn dan nodig. Maar de 17 zetels van CU, SGP en D66 zijn wel heel krap, zodat het goed is een vierde partij toe te voegen.
- h. Er zijn drie partijen met 3 zetels. Het CDA heeft opnieuw een zetel verloren. Pro Veenendaal is van 0 naar 3 zetels gegroeid. De VVD heeft 3 zetels verloren, maar heeft van de drie partijen wel de meeste stemmen behaald.
- i. De genoemde drie partijen CDA, Pro Veenendaal en VVD zijn bereid verantwoordelijkheid te nemen en zouden een constructieve bijdrage kunnen leveren in lijn met geformuleerde algemene uitgangspunten. In de gesprekken hebben meerdere fracties een mening gegeven.
 - In meerdere gesprekken is de winst van Pro Veenendaal en het verlies van de VVD en van het CDA genoemd.
 - In de Veenendaalse politiek is de verhouding confessioneel – niet confessioneel belangrijk. Volgens meerdere fracties is een weerspiegeling van deze verhouding in het nieuwe college gewenst. Dat betekent dat de vierde partij een niet confessionele partij zou moeten zijn. Deze overweging heeft niets te maken met het CDA en wordt door deze fractie daarom betreurd. Dit is begrijpelijk, maar het belang van een balans in het college op dit punt is wel reëel.

- Pro Veenendaal is een overtuigende winnaar in de verkiezingen en wordt door meerdere fracties als vierde coalitiepartij genoemd. Maar ook is door meerdere fracties gezegd dat Pro Veenendaal een partij is die zich in de raad nog moet bewijzen. Het programma wordt door een aantal partijen als summier gezien. De pragmatische en open opstelling van deze partij (die ook wordt gewaardeerd) maakt sommige fracties afwachtend.
- De VVD wordt door meerdere partijen als vierde partij genoemd. Weliswaar heeft de partij fors verloren, maar de ervaring geeft meerdere partijen vertrouwen in een goede bijdrage in een nieuwe coalitie. Dit zou bijdragen aan de stabiliteit van een nieuwe college. Programmatisch zijn de voorkeuren tussen de partijen verschillend, maar dat behoeft volgens de andere partijen geen obstakel te zijn.
- De partijen die zich op dit punt hebben uitgesproken op een rijtje:
CU vindt Pro Veenendaal getalsmatig voor de hand liggend, maar er zouden wel verdiepende gesprekken nodig zijn over het summiere programma; CU zou ook verder kunnen met de VVD.
SGP kiest voor VVD, CDA is mogelijk alternatief.
D66 staat open voor samenwerking met VVD (waarmee programmatische verwantschap bestaat) maar ook voor samenwerking met Pro Veenendaal (waarvan D66 de open houding naar samenleving waardeert).
Lokaal Veenendaal en SP voelen zich verwant met Pro Veenendaal.

Afwegend kom ik tot het advies om de ChristenUnie, de SGP, D66 en de VVD te vragen om samen een college te vormen en een programma te ontwikkelen.

Samenvattend is mijn argumentatie als volgt.

De beoogde coalitie bestaat uit twee confessionele en twee niet confessionele partijen, waardoor evenwicht bestaat. Drie van de partijen hebben bij de verkiezingen gewonnen. Al de genoemde partijen hebben ruime raadservaring; drie ervan ook gezamenlijke bestuurlijke ervaring. Dit is goed voor de door ieder gewenste politieke en bestuurlijke stabiliteit.

2. Advies over vervolg formatie

In mijn brief aan de raad d.d. 27 maart j.l. heb ik geschreven dat ik bij voldoende steun voor mijn advies voor een coalitie en de verdere aanpak beschikbaar ben als formateur.

In de aanpak bij de formatie wil ik het belang van transparantie en openheid zwaar laten wegen. Ik zie twee varianten.

De eerste mogelijkheid is de gesprekken over de hoofdstukken van het programma in het openbaar te houden. Daartegen heb ik geen principiële bezwaren, maar het zou vertragend kunnen werken en onderhandeling over heikele kwesties kunnen verdringen naar overleg buiten de openbare besprekingen.

De tweede variant is een openbare hoorzitting over het overeengekomen conceptprogramma. De inbreng vanuit deze hoorzitting zou door de vier partijen verwerkt kunnen worden in het programma zoals dat aan de raad wordt voorgelegd. Deze tussenstap kost tijd, maar kan duidelijk maken hoe de partijen hebben onderhandeld over programmapunten en ook de kwaliteit van het programma verhogen.

Mijn voorkeur gaat uit naar de tweede variant, maar bijeen meerderheid voor de eerste variant gaan we het wat mij betreft zo doen.

Besprekingen over wethouderskandidaten en zaken die mogelijk gemeentelijke belangen zouden kunnen schaden vinden niet in openbaarheid plaats.

3. Overwegingen voor het vervolg

- a. De bestuursstijl moet goede aandacht hebben. Trefwoorden zijn: programma niet te gedetailleerd maken, niet krampachtig denken langs lijnen van coalitie versus oppositie, werken met wisselende meerderheden, college moet draagvlak zoeken in de hele raad, dualisme serieus nemen, sterke bestuurders zijn geen managers, bestuurders communiceren open met de samenleving, controle door de raad niet te gedetailleerd. Een basis van vertrouwen is van groot belang, ook als er politieke meningsverschillen zijn.
- b. Over veel lokale zaken lopen de meningen niet sterk uiteen. Dat maakt het mogelijk om ook in inbreng van de fracties buiten de coalitie te benutten. Veenendaal heeft 33 volksvertegenwoordigers en 10 fracties. Voor bestuur en democratie is het van belang deze te benutten.
- c. Door de fracties zijn speerpunten van beleid naar voren gebracht. Te noemen zijn: uitgaan van zelfstandige burgers, organisaties en bedrijfsleven als partners zien, de komende decentralisaties zorgvuldig realiseren, in de zorg en arbeidsparticipatie waken voor de kwetsbare burgers, goede verbinding met de wijken, economische ontwikkeling krachtig stimuleren, duurzaamheid, samenwerken met andere gemeenten met focus en transparant, veiligheidsbeleving. Uiteraard zal niet elke fractie gelijk denken over de manier waarop en de maatvoering.
- d. Een solide financieel beleid is voor alle fracties belangrijk. Sommige fracties vinden het aanvaardbaar de OZB te verhogen. Andere fracties – waaronder de vier beoogde coalitiefracties – wijzen lastenverhoging in principe af.
- e. Over een aantal punten zal overlegd worden. Over de koopzondagen denken de beoogde coalitiepartijen niet gelijk. Voor het onderling vertrouwen is het goed om daarover heldere afspraken te maken. Over de maatvoering van armoedebeleid, de aard van de cultuurbevordering, het werk in de wijken zal overlegd moeten worden.
- f. Een punt van overleg zal ook zijn de omvang van het college. De ChristenUnie wil ruimte voor een vijfde wethouder vanwege de extra belasting i.v.m. de decentralisaties. Vijf wethouders geeft ook de mogelijkheden om binnen het college de getalsmatige verhoudingen in de raad te weerspiegelen. De VVD, Lokaal Veenendaal, PvdA en GroenLinks hebben zich beslist uitgesproken voor 4 wethouders. De SGP staat ook kritisch tegenover een vijfde wethouder. Een bestuursstijl op hoofdlijnen maakt een (dure) uitbreiding van het college onnodig. Een andere afweging is voor de SGP alleen mogelijk als er heel sterke argumenten zijn. D66, Pro Veenendaal, de SP en het CDA hebben ook voorkeur voor vier wethouders, maar laten de mogelijkheid open dat een extra wethouder nodig en dan ook verantwoord is.

Verslag gesprek informateur met ChristenUnie

Datum: 31 maart 2014

Aanwezig: mw. De Heer (ChristenUnie), dhr. Van Soest (ChristenUnie) en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

De positie als ChristenUnie Veenendaal is verstevigd. De restzetel is een volle zetel geworden. Met 8 zetels waren en blijven zij de grootste. ChristenUnie ziet de uitslag al een heldere vertaling voor het al jaren gevoerde consistente beleid. Voorbeelden daarvan zijn items als geen koopzondag, het minimeleid en de inzet voor het ondergronds brengen van de hoogspanning die de kiezers aanspreken. De partijen die zich tegen de koopzondag hebben uitgesproken hebben totaal 18 van de 33 zetels gehaald. ChristenUnie gaat ervan uit dat de coalitiepartners op het gebied van de koopzondag geen voorstellen te doen, maar de bestaande situatie respecteren.

2. Lessen uit de vorige periode

ChristenUnie is blij met de aangenomen motie m.b.t. de openbaarheid van de onderhandelingen. Er moet meer onderling vertrouwen komen waardoor een open, transparante bestuurscultuur ontstaat. De raad bestaat niet alleen uit een coalitie en oppositie maar in de eerste plaats uit 33 mensen. Zij hebben het allen goed voor met Veenendaal. De bestuurscultuur moet op hoofdlijnen gericht zijn. De raad moet het college de ruimte geven om te kunnen besturen.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Op basis van de verkiezingsuitslag komen CU, SGP en D66 als de drie grootste partijen voor een mogelijke coalitie in aanmerking. Als een vierde partij nodig is, wil de ChristenUnie kijken naar de omvang van VVD, CDA en Pro Veenendaal) en de programma's. Pro Veenendaal lijkt daar daarin licht naar voren te komen. Nadere analyse van het programma is dan zeker nodig. ChristenUnie heeft echter wel goed met de VVD samengewerkt en sluit een nieuwe samenwerking met hen niet uit. ChristenUnie gaat er vanuit dat D66 m.b.t. de koopzondag het standpunt van de meerderheid van de kiezers respecteert en dat vanuit coalitiepartijen geen initiatieven op dit vlak ondernomen worden.

b. Programmatische kansen en risico's

Zie hierboven.

c. Breekpunten

ChristenUnie is van mening dat op basis van nadere gesprekken eventuele hobbels te duiden zijn. Elk onderwerp wordt in het komende proces gewogen.

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Het programma moet een beschrijving op hoofdlijnen zijn. Middels een raadsdebat over het akkoord moet draagvlak gecreëerd worden zodat indien wenselijk met wisselende meerderheden gewerkt kan worden. Van belang is de visie vanuit 'Model Veenendaal' te behouden.

b. Speerpunten voor beleid

Koopzondag.

Sociaal beleid: niemand valt buiten de boot die zorg/ondersteuning nodig heeft.

Economische impulsen voorzetten. Betrokken maatschappelijk ondernemen stimuleren.

Optimaliseren dienstverlening aan inwoners gecombineerd met minder regels. Verstandig

financieel beleid: precario geeft armslag voor realisatie inhoud van o.a. het ondergronds

brenge van de hoogspanningskabels. Verhoging OZB is allerlaatste redmiddel. Goede

invoering sociaal domein: lokaal wat lokaal kan, rest regionaal. Samen voor de samenleving.

Food Valley is van groot belang en moet zo blijven.

5. Samenstelling/omvang college

Er zijn argumenten voor vijf wethouders. Het aanstaande College moet voldoende mankracht hebben om ook de extra taken uit de decentralisaties in goede banen te kunnen leiden. Een College met vijf wethouders zou het weerspiegelen van de verkiezingsuitslag mogelijk maken. ChristenUnie heeft wethouderskandidaten.

6. Verdere processen van informatie en formatie

Formatieperiode kent een diepgaand karakter. Onderhandelingen vragen een vorm van beslotenheid. Verantwoording achteraf is transparant. Het is belangrijk dat we verantwoording afleggen over de gemaakte keuzes.

Verslag gesprek informateur met SGP

Datum: 31 maart 2014

Aanwezigen: dhr. Van Klinken (SGP), dhr. Veling (informateur) en dhr. Verloop (SGP)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

SGP heeft 1 zetel erbij gekregen en ziet dit als een beloning voor 4 jaar helder beleid uitvoeren binnen het College. De kiezer heeft gekozen op basis van thema's als economie en koopzondag. Het verlies van de VVD was onverwachts groot.

2. Lessen uit de vorige periode

De afgelopen 4 jaar stonden College en raad strak tegenover elkaar. SGP hoopt op een meer constructieve samenwerking tussen College en raad op basis van een minder dichtgetimmerd program. Immers, alle fracties samen vormen het bestuur van de gemeente. Een breed draagvlak is een goed uitgangspunt daarbij. Omgangsvormen zorgde voor een forse informatiebehoefte. SGP hoopt op een heldere rolverdeling op basis van vertrouwen.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Op basis van uitslag, stabiliteit, continuïteit, programmatische overeenkomsten en een goede weerspiegeling van de raad: ChristenUnie, SGP, D66 en VVD óf ChristenUnie, SGP, D66 en CDA. Pro Veenendaal is nieuw en heeft zich nog niet bewezen. Nadere gesprekken zullen nodig zijn om deze partij als coalitiepartner te kunnen beoordelen. VVD heeft van de partijen met drie zetels de meeste stemmen gekregen en is dus een serieuze gesprekspartner.

b. Programmatische kansen en risico's

Een meerderheid van de raad is tegen een koopzondag. Overeenkomsten met D66 zijn financiën, economie.

c. Breekpunten

SGP wil niet tegen principes van de partij handelen.

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Een breder draagvlak dan alleen de coalitiepartners. Akkoord ter bespreking aan de raad aanbieden. Raad kan het akkoord aanvullen of eventuele aanpassen. Belangrijker dan de naam van het akkoord (collegeakkoord of raadsakkoord) is hoe daarmee wordt omgegaan.

b. Speerpunten voor beleid

Koopzondag. Verantwoordelijke samenleving. Goede aandacht voor zorg, vangnet voor kwetsbare personen, hoe organiseer en betaal je de decentralisaties. Vitale duurzame economie i.c.m. werkgelegenheid. Een gedegen en zorgvuldig financieel beleid. Profijtbeginsel. OZB verhoging is allerlaatst redmiddel. Een sober cultuurbeleid. Binnen samenwerkingsverbanden moet gezocht worden naar versterkende factoren die een meerwaarde voor Veenendaal kunnen zijn.

5. Samenstelling/omvang college

Vier wethouders die bestuurder zijn i.p.v. van manager. Dan is het mogelijk ook de nieuwe taken aan te kunnen zonder uitbreiding van het College. Uitslag verkiezingen hoeft geen gevolgen te hebben voor de getalsmatige verhoudingen in het College. Wethouderskandidaat is dhr. Verloop.

6. Verdere processen van informatie en formatie

Tijdens de formatie is het resultaat van groot belang. Openbaarheid moet maximaal betracht worden maar soms zal beslotenheid beter zijn. Men moet hier niet te krampachtig mee om gaan. Fracties hebben een mandaat van de kiezer. De rapportages moeten openbaar zijn en een goede beschrijving van het proces bevatten

Verslag gesprek informateur met GroenLinks

Datum: 31 maart 2014

Aanwezigen: dhr. Oskam (GroenLinks), dhr. Roor (GroenLinks) en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

GroenLinks is van 2 naar 1 zetel gegaan en is daarmee de kleinste fractie. Bescheidenheid is dus op zijn plaats. GroenLinks vindt de uitspraak van de kiezer niet duidelijk. De confessionele scheiding binnen de raad is aangedikt.

2. Lessen uit de vorige periode

De vierde partij was tijdens de formatie van 2010 niet nodig om een meerderheid binnen de raad te verkrijgen. Deze positie van Lokaal Veenendaal was van invloed op de stabiliteit van het College. Er was geen open bestuurscultuur. Verschil tussen coalitie en oppositie is logisch maar er is een verschil tussen afspraken maken en kosten wat kost elkaar vasthouden. Het politieke debat moet in de raad plaatsvinden. Een raadsakkoord moet besproken kunnen worden en de raad moet invloed uitoefenen middels moties&amendementen. Het coalitieakkoord moet een akkoord op hoofdlijnen zijn.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Gelet op de verhoudingen in de nieuwe gemeenteraad is het gewenst dat er een evenwicht is tussen niet-confessionele en confessionele partijen. De ChristenUnie moet bij het zoeken van collegepartners als grootste fractie hierbij het voortouw nemen.

b. Programmatische kansen en risico's: -

c. Breekpunten: -

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Zie hierboven.

b. Speerpunten voor beleid

GroenLinks kent inhoudelijke aanknopingspunten met andere partijen. Veense problemen kennen maar een beperkt aantal oplossingen. OZB mag verhoogd worden tot een Nederlands gemiddelde. Budget is nodig voor buurthuizen, wijkteams, armoedebeleid, groen beleid en het inhoud geven aan welzijnswerk. Cultuur, sport, e.d. is ook een speerpunt. Samenwerkingsverbanden moeten transparant, open en controleerbaar zijn.

5. Samenstelling/omvang college

Vier wethouders, 2 niet-confessionele en 2 confessionele. Vijfde wethouder is niet nodig en te duur tenzij iedereen inlevert door deeltijdsfactor. Besturen op hoofdlijnen, keuzes maken en vertrouwen op het ambtelijk apparaat!

6. Verdere processen van informatie en formatie

De formatie moet zo open en transparant mogelijk zijn. Tussenrapportages zijn wenselijk.

Verslag gesprek informateur met VVD

Datum: 31 maart 2014

Aanwezigen: mw. Hollander (VVD), dhr. Veen (VVD) en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

Uitslag is teleurstellend. VVD is niet beloofd voor de resultaten die zijn bereikt door deelname aan de coalitie. De verhouding in de raad tussen confessioneel en niet-confessioneel is gelijk gebleven.

2. Lessen uit de vorige periode

Gezocht moet worden naar een zo breed mogelijk draagvlak binnen de raad. Het coalitieakkoord was te strak geformuleerd waarbij de raad qua informatie niet altijd aangehaakt bleef. De nieuwe periode moet opener en lossier zijn. Het akkoord moet op hoofdlijnen zijn. Er moet een onderscheid zijn tussen bestuur en politiek (=raad). Coalitie moet ruimte laten voor een politiek debat. Echter, er moet een slagvaardig bestuur zijn.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

De VVD is een betrouwbare en constructieve partner geweest. Op basis van de uitslag en een verdeling van confessioneel - niet-confessioneel: ChristenUnie, SGP, D66 en VVD. Dat zijn de vier grootste partijen uit de raad. Pro Veenendaal heeft geen duidelijke kleur op bepaalde thema's, bijv. ten aanzien van de OZB

b. Programmatische kansen en risico's

Goede begroting zonder lastenverhoging, uitvoering decentralisaties (ook in samenwerking met anderen) o.b.v. eigen kracht en verantwoordelijkheid. Veiligheid. Economie, MKB, winkelstad Veenendaal. De overeenkomsten op deze terreinen zijn tussen D66, SGP en VVD groot.

Risico's zijn koopzondag (vrij thema laten, meerderheid raad respecteren én ondernemers niet dwingen) en financieel beleid.

c. Breekpunten

Geen specifieke breekpunten, maar er wordt wel gehecht aan een deugdelijk financieel beleid en het laten terugkomen van de financiële beslisboom.

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Voorkeur voor een raadsprogramma waar iedereen over mag stemmen. Moties&amendementen moeten mogelijk zijn. Streven naar een zo breed mogelijk draagvlak.

b. Speerpunten voor beleid

Economie, werk en inkomen in één beleidsveld. (subjectieve) Veiligheid. Ingezette koers decentralisaties volgen. Waken voor verlies van aandacht voor getalsmatige verhouding (confessioneel – niet-confessioneel) binnen de raad. Food Valley: bestuurskracht is van belang, ook in de regio.

5. Samenstelling/omvang college

Elke partij slechts 1 wethouder. Bij vier partijen dus vier wethouders. Nadruk ligt op besturen en daarom moet er stabiliteit zijn en dat wordt niet bereikt met twee wethouders vanuit 1 partij waardoor politieke verhoudingen in college tot uiting komen. Geen voorkeur voor 5^e wethouder.

Besturen op hoofdlijnen en een 5^e wethouder is kostbaar en in tijd van bezuinigingen een slecht signaal naar de samenleving.

6. Verdere processen van informatie en formatie

Formatie volledig in openbaarheid is lastig. Proces moet wel op snelheid blijven.

Verslag gesprek informateur met SP

Datum: 31 maart 2014

Aanwezig: dhr. Breur (SP) en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

Er is een nieuwe politieke basis. Christelijke sterke profilering. Koopzondag is van groot belang geweest. SP heeft 1 zetel gewonnen: poppodium, buurthuis en zorg waren daarbij belangrijke speerpunten.

2. Lessen uit de vorige periode

Primaat moet bij de raad liggen. Geen scherpe tegenstelling tussen coalitie en oppositie is gewenst. De coalitie moet een sterke binding met de raad hebben. Het akkoord moet in de raad vastgesteld worden, indienen van moties&amendementen moet mogelijk zijn. Akkoord moet op hoofdlijnen zijn en een basis van vertrouwen zijn waar vanuit met wisselende meerderheden gewerkt kan worden.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

SP ziet geen rol voor zichzelf maar loopt niet weg voor een eventuele bestuurlijke verantwoordelijkheid. ChristenUnie, SGP, D66 en Pro Veenendaal zou de beoogde coalitie kunnen zijn. VVD is wat de SP betreft geen reële optie voor het college, omdat die partij gehalveerd is - de grootste verliezer van deze gemeenteraadsverkiezingen - en het nieuwe college dan ook nog eens teveel zou lijken op het oude college; wat het idee van de frisse start behoorlijk ondermijnt.

b. Programmatische kansen en risico's

Openhouden Escape, OZB verhogen om een goede invulling aan de decentralisaties te kunnen geven.

c. Breekpunten: -

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak: Zie hierboven.

b. Speerpunten voor beleid

Decentralisaties, minimabeleid, inkomensbeleid (regel wethouder Verschuren, Groningen). Food Valley moet gericht zijn op een beperkt aantal beleidsterreinen. Openbaar onderwijs.

5. Samenstelling/omvang college

Een 5^e wethouder moet van duidelijke meerwaarde zijn en niet vanwege een partijpolitieke overweging aangesteld worden. De meerkosten zijn moeilijk uit te leggen.

6. Verdere processen van informatie en formatie

Zo veel mogelijk openheid betrachten. Financiën en personen moeten in beslotenheid besproken worden.

Verslag gesprek informateur met Lokaal Veenendaal

Datum: 2 april 2014

Aanwezigen: mw. Jansen (Lokaal Veenendaal), dhr. Lichtenberg (Lokaal Veenendaal) en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

De uitslag was licht tegenvallend. Lokaal Veenendaal zag een verschil bij de ChristenUnie tussen de sterke campagne en hun door Lokaal Veenendaal minder gewaardeerde bijdrage als collegepartij. SGP heeft een duidelijk standpunt ingenomen m.b.t. de zondag openstelling en heeft gewonnen door toedoen van een goede SGP-wethouder. VVD heeft gevolgen ondervonden van een wat stuggere bestuurder en de landelijke tendensen.

2. Lessen uit de vorige periode

De politieke bazen van de raad zaten in het College. Er was een te grote tegenstelling tussen coalitie en oppositie. De meerderheid is er ook voor de minderheid. De coalitie hield elkaar teveel vast. Er is te weinig met wisselende meerderheden gewerkt.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Lokaal Veenendaal betracht op basis van de uitslag enige terughoudendheid. ChristenUnie, SGP, D66, Pro Veenendaal en SP moeten het initiatief nemen. Zij waren de winnaars van deze verkiezingen.

b. Programmatische kansen en risico's

Het programma moet op hoofdlijnen worden geformuleerd. Duidelijke financiële kaders, zorg, cultuur en sport zijn kansen voor Lokaal Veenendaal. M.b.t. de koopzondag ligt de keuze bij de raad. Er kan meer efficiency binnen de ambtelijke organisatie behaald worden. Verhoging van OZB is niet het eerste middel om meer financiële ruimte te creëren.

c. Breekpunten: -

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Lokaal Veenendaal zal een constructieve, zichtbare oppositiepartij zijn. Hun deelname aan het College werd negatief beïnvloed door het niet zijn van een doorslaggevende partij bij de getalsmatige verhouding.

b. Speerpunten voor beleid

Zie programmatische kansen en risico's.

5. Samenstelling/omvang college

Maximaal vier fulltime wethouders.

6. Verdere processen van informatie en formatie

De formatieperiode moet zo veel mogelijk in openbaarheid plaatsvinden. Dit is een uitdaging maar Lokaal Veenendaal spreekt de wens uit dat deze uitdaging wordt opgepakt.

Verslag gesprek informateur met ProVeenendaal

Datum: 2 april 2014

Aanwezigen: dhr. Beek (ProVeenendaal), dhr. Janssen (ProVeenendaal) en dhr. Veling (informateur) Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

ProVeenendaal is blij met het resultaat. Er zijn vijf grote winnaars (CU, SGP, D66, ProVeenendaal en SP). Twee confessionele en twee niet-confessionele (progressieve) partijen zijn groot genoeg om verantwoordelijkheid te kunnen nemen in het college. ProVeenendaal heeft veel en goed contact met het maatschappelijk middenveld. Het concept verkiezingsprogramma hebben zij aan hen voorgelegd voor input. Pro Veenendaal heeft sinds haar oprichting goede verbindingen gelegd binnen de Veense samenleving en dat is blijkaar door de kiezer beloond.

2. Lessen uit de vorige periode

Een raadsprogramma functioneert beter dan een coalitieakkoord. Het zorgt voor meer draagvlak binnen de raad waardoor het dualisme beter tot zijn recht komt. Er was een strakke/rigide deling tussen coalitie en oppositie waardoor o.a. het politieke klimaat verhardde. Het College had een andere rol moeten aannemen. Meer leider/bestuurder dan ambtenaar c.q. manager. Deze tijd vraagt om een andere overheid en andere bestuursstijl die meer gericht is op het betrekken van het maatschappelijk middenveld om het beleid goed te kunnen implementeren (en te concretiseren).

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Er zijn vijf winnaars. Tijdens de onderhandelingen moeten inhoudelijke overeenkomsten leidend zijn. Pro Veenendaal praat graag met de andere winnaars mee. Er moet een balans in het College zijn tussen de confessionele en niet-confessionele partijen én tussen conservatieve en progressieve partijen. De verschillen moeten overbrugd (kunnen) worden.

b. Programmatische kansen en risico's

De kiezer heeft wat betreft de koopzondag gesproken. Essentieel is hierbij wat de raad er van vindt en of er ruimte is voor minderheidsstandpunten. Een lastenverhoging is niet nodig. Er zijn (eerst) nog andere mogelijkheden tot bezuiniging i.p.v. lastenverzwaring via de OZB. Bij politieke keuzes (bijv. decentralisaties) moet een financiële beslisboom gehanteerd worden. Het verkiezingsprogramma van ProVeenendaal is concreet (wat en hoe) en bevat duidelijke taal die bij de nieuwe politiek past.

c. Breekpunten: -

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak: zie hierboven.

b. Speerpunten voor beleid

Verbinding met samenleving, een open houding naar het maatschappelijk middenveld, inwoners en bedrijven. Men moet vertrouwen in de overheid hebben. Wijkgericht en burgergericht werken. Voor Pro Veenendaal is het bestuurlijke proces belangrijk: niet werken vanuit dichtgetimmerde besluiten, maar overleg zoeken met burgers, bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld.

Veiligheidsbeleving gekoppeld aan betrokkenheid van inwoners, verenigingen en bedrijfsleven. Burgemeester is portefeuillehouder. Doorzetten van het programma Economie. Blijven investeren in jeugd, het programma verder realiseren. Food Valley moet terug naar de kern (economie, mobiliteit, etc.). Geen schaalvergroting maar efficiency voordelen zijn resultaat van samenwerking met Renswoude en Rhenen.

5. Samenstelling/omvang college

ProVeenendaal heeft drie mogelijke wethouderskandidaten. Eerst moet gesproken worden over inhoudelijke overeenkomsten en verschillen. Daarna pas, op basis van vertrouwen, over personen. Het College kan uit vier personen bestaan alleen moeten de wethouders wel anders gaan werken. De uitvoering van o.a. de decentralisatie kan er – op basis van de formatie - wellicht toe leiden dat een vijfde wethouder nodig/wenselijk is.

6. Verdere processen van informatie en formatie

De formatie moet zoveel mogelijk in openbaarheid plaatsvinden. Het uitwerken van de thema's is daar uitermate geschikt voor. Als het over personen gaat of als gemeentelijke belangen spelen is een besloten setting geschikter.

Verslag gesprek informateur met D66

Datum: 2 april 2014

Aanwezigen: mw. Van den Heuvel (D66), mw. Kundic(D66) dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

D66 duidt de uitslag als een uitslag met beweging maar niet een met een aardverschuiving. Binnen de twee blokken (confessioneel en niet-confessioneel) zien zij wel verschuivingen. D66 is blij en tevreden met de uitslag.

2. Lessen uit de vorige periode

Een nieuwe bestuursstijl moet tot meer politieke ruimte, meer debat leiden. De politiek moet zijn werk in de raad kunnen doen. Na de verkiezingen in 2010 heeft de raad en het College geen goede start gehad. In het coalitieakkoord waren teveel afspraken in detail gemaakt. Meer hoofdlijnen in dit akkoord hadden tot meer invloed van de raad geleid. Een andere houding van het College is gewenst. Besluiten zijn aan de raad en een motie of amendement kan van toegevoegde waarde zijn. Burgers moeten meer, beter en op tijd betrokken worden bij ontwikkeling van beleid. Dit vereist een andere houding en manier van denken.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Het College moet de uitslag weerspiegelen. Een gelijke verdeling van confessionele en niet-confessionele partijen is daarbij het uitgangspunt. Voorkeur gaat uit naar ChristenUnie, SGP, D66 en VVD óf Pro Veenendaal. D66 heeft met VVD als Pro Veenendaal programmatische overeenkomsten.

b. Programmatische kansen en risico's

M.b.t de koopzondag stelt D66 dat het aan de raad is om eventueel met initiatieven te komen. Een afspraak zou kunnen zijn dat collegepartijen niet met deze initiatieven komen. Maar D66 wil wel de vrijheid hebben om als fractie in de raad voor zo'n dergelijk initiatief te kunnen stemmen.

Bestuurlijke vernieuwing vergt een andere houding en manier van werken. Er moet meer ruimte komen voor initiatieven vanuit de samenleving.

Een financiële beslisboom is van groot belang.

c. Breekpunten:

D66-fractie moet de vrijheid behouden om in de raad voor de koopzondag te stemmen. Geen nieuwe bouwplannen waarbij het groen wordt aangetast.

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Het coalitieakkoord moet op hoofdlijnen worden geformuleerd. Het concept moet aan de raad voorgelegd worden. Moties & amendementen kunnen ingediend worden.

b. Speerpunten voor beleid

Bestuurlijke vernieuwing en dienstbare gemeente: Een andere (meer open en dienstbaar) houding is nodig zowel bij het college als raad en ambtenaren. De inwoners en de raad als hun vertegenwoordiger moeten meer ruimte krijgen en de informatievoorziening moet beter.

Groen & duurzaamheid: behoud van groen en geen verdere uitbreidingsplannen waarbij groen wordt aangetast. De gemeente zelf moet ook duurzaam zijn.

Verbinding tussen economie, werk en inkomen. Detailhandel en culturele activiteiten kunnen elkaar versterken. Tussen economie en onderwijs moet een verbinding gelegd worden.

Decentralisaties: integrale aanpak zorgt voor efficiency. Budgeten zijn vooralsnog toereikend. Samenwerken met andere gemeente is daarbij waardevol. Identiteitsgebonden zorg past goed bij de Veense samenleving.

Het gebruik van een gemeenschappelijke regeling bij samenwerkingsverbanden zorgt voor een afname van de controle door de raad. Niet elke samenwerking hoeft zo inhoud gegeven worden. D66 is blij met de focus van Food Valley. Veenendaal moet een scharnierfunctie beter oppakken en verbinding leggen tussen Utrecht (EBU & universiteitscentrum Uithof) en Food Valley.

5. Samenstelling/omvang college

Vijf wethouders bij deelname van vier partijen aan een coalitie is niet nodig. Een wethouder moet op hoofdlijnen besturen. Ook de kosten van een extra wethouder zijn van invloed op de keuze voor maximaal vier wethouders. Als bij concretisering van een collegeprogramma toch de noodzaak zou blijken vijf partijen deelnemen aan de coalitie dan is vijf wethouders niet onbespreekbaar.

6. Verdere processen van informatie en formatie

De formatie moet zoveel mogelijk in openbaarheid plaatsvinden. Uitgangspunt daarbij is dat er zo veel mogelijk eensgezindheid is over hoe ver dit kan gaan. D66 vindt dat alleen die gesprekken die over personen gaan of schadelijk voor de gemeente kunnen zijn, kunnen niet in het openbaar plaats kunnen vinden. Er is een verschil tussen openheid tijdens de formatieperiode en openheid achteraf.

Verslag gesprek informateur met CDA

Datum: 2 april 2014

Aanwezigen: dhr. Hoitink (CDA), mw. Overduin (CDA) en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

De kiezer heeft gesproken en het CDA kan niet anders dan het verlies van één zetel accepteren. Pro Veenendaal en D66 zijn duidelijke winnaars. De verdeling tussen niet-confessionele en confessionele partijen is gelijk gebleven.

2. Lessen uit de vorige periode

De start in 2010 was moeizaam. Het coalitieakkoord was te gedetailleerd. Een raadsakkoord is wenselijk. De raad bepaalt en goede bestuurders voeren uit. Nu moet de raad vooruit gaan kijken. Op basis van vertrouwen moet op hoofdlijnen worden gewerkt waarbij brede steun in de Raad wordt gezocht, met wisselende meerderheden

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

Op programmatische inhoud moeten partijen elkaar gaan vinden waarbij tevens goede persoonlijke verhoudingen van belang zijn. De winnaars zijn in eerste instantie aan zet, niet het CDA. Mocht een beroep gedaan worden op hun bestuurlijke verantwoordelijkheid, dan zal het CDA dezen nemen. Voor veel partijen is een balans tussen confessioneel en niet-confessioneel belangrijk. Met deelname van CU en SGP valt het CDA dan op voorhand af. Het CDA vindt deze benadering niet juist. Het gaat om de inhoud.

b. Programmatische kansen en risico's

De invoering van de decentralisaties vraagt om een projectwethouder en om integraal beleid. Een vitale lokale economie is van belang. Aandacht moet er zijn voor de kwetsbaren in de samenleving. Gedegen financieel beleid is van belang. Lastenverzwaring is niet noodzakelijk. Uit een enquête onder CDA-leden is gebleken dat het karakter van Veenendaal zorgt voor weinig draagvlak voor een koopzondag. De kleine ondernemer vindt dit tevens ook niet nodig. Eventuele initiatieven omtrent dit onderwerp zouden alleen vanuit de raad kunnen komen.

c. Breekpunten: -

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Het CDA stelt zich constructief op. Een open bestuurlijke stijl is een voorwaarde om daaraan concreet inhoud te geven.

b. Speerpunten voor beleid

Goede invoering van de decentralisaties met aandacht voor continuïteit van zorg. Het economisch en financieel beleid kan nog beter. Over vier jaar moet de inwoner van Veenendaal een positief beeld hebben van het 'gemeentehuis', dat wil zeggen: het vertrouwen hebben in bestuur en politiek. De raad moet aan de voorkant meer sturing

kunnen geven aan samenwerkingsverbanden. De focus van Food Valley op een beperkter aantal thema's is waardevol.

5. Samenstelling/omvang college

In principe zijn vier wethouders voldoende. Alleen als vijf partijen deelnemen aan het College kunnen vijf wethouders een mogelijkheid zijn. Daarbij moet wel een kostenafweging gemaakt worden. De decentralisaties vragen mogelijk om een projectwethouder en dat zou mogelijk een vijfde wethouder kunnen zijn.

6. Verdere processen van informatie en formatie

De formatie moet zo veel mogelijk in openbaarheid plaatsvinden. De inhoudelijke bespreking zou transparant kunnen plaatsvinden. Als het om personen of gemeentelijke belangen gaat is een besloten karakter geschikter. Echter, openheid moet niet contraproductief werken.

Verslag gesprek informateur met PvdA

Datum: 2 april 2014

Aanwezigen: dhr. Van Aart(PvdA), dhr. Doelwijt (PvdA)en dhr. Veling (informateur)

Verslag: mw. Van Hooijdonk (griffier)

1. Reflectie op gevolgen verkiezingen

De uitslag voor de PvdA was teleurstellend. De uitslag is in eerste instantie een gevolg van de landelijke trend, daarnaast hebben het standpunt m.b.t. de koopzondag (anders dan de SP), de scheuring binnen de fractie niet positief aan het resultaat bijgedragen. Er is één grote partij en negen kleine(re) partijen. De verdeling confessioneel en niet-confessioneel is gelijk gebleven (16-17). D66, Pro Veenendaal, SGP én SP zijn winnaars.

2. Lessen uit de vorige periode

Het coalitieakkoord uit 2010 was te veel dichtgetimmerd en er werd te veel besloten in het 4 (wethouders) plus vier (fractievoorzitter) overleg. Hierdoor was er te weinig ruimte voor dualisme, dit werkte verlamdend en vergrootte de verdeeldheid tussen coalitie en oppositie. De verhoudingen in de raad werden er niet beter van. Er waren geen politieke consequenties voor een fractie (Lokaal Veenendaal) van een coalitiepartij als zij het beleid(Kadernota) van het college niet steunde. Deze was partij was niet nodig voor een meerderheid. Er had meer vertrouwen en minder oog voor detail moeten zijn. De bestuursstijl en -cultuur moet anders.

3. Opvattingen over mogelijkheden voor een nieuwe coalitie

a. Samenstelling

De grootste confessionele partij (ChristenUnie) en de grootste niet-confessionele partij (D66) moeten eerst samen kijken naar een overeenkomst op hoofdlijnen en vervolgens op zoek naar een confessionele en niet-confessionele partij waarmee zij een coalitie willen vormen, rekening houdend met de voorwaarde voor een stabiele coalitie van minimaal 18 zetels en waarbij elke partij van de coalitie nodig is voor een meerderheid.. PvdA wil samen met SP, indien nodig, bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen. Uitgangspunt moet een breed draagvlak bij de Veenendaalse bevolking zijn waarbij zoveel mogelijk verschillende richtingen (christelijk, liberaal sociaal en lokaal) zijn vertegenwoordigd .

b. Programmatische kansen en risico's

Kansen liggen er op het gebied van sociaal beleid , werk/economie, cultuur en veiligheid (ook achter de voordeur: huiselijk geweld). Risico's liggen er bij de decentralisatie van de zorg met name als het gaat om marktwerking of identiteitsgebonden zorg. Bovendien kan het nodig zijn om de OZB in 4 jaar op te trekken naar het landelijke gemiddelde om enerzijds voorzieningen op niveau te kunnen houden en anderzijds ruimte te hebben om te investeren in zaken als cultuur en/of minimabeleid.

c. Breekpunten:

Geen breekpunten wel speerpunten; minimabeleid naar 115%, OZB, geen marktwerking in de zorg, maar de zorg in de buurt georganiseerd (geen buurthuizen sluiten), investeren in Cultuur (Escape open)

4. Programma voor de komende periode

a. Gewenst draagvlak

Er moet een programma komen op hoofdlijnen waarbij ruimte is voor meningen van andere fracties. Het akkoord moet een zo breed mogelijk draagvlak hebben. Steun van de 'oppositie' en het werken met wisselende meerderheden kunnen hiervoor zorgen. M.b.t. koopzondag moet het initiatief vanuit de samenleving komen. Binnen de raad is hier geen groot draagvlak voor. In het raadsprogramma moeten geen afspraken worden gemaakt over de koopzondag.

b. Speerpunten voor beleid: zie hierboven.

5. Samenstelling/omvang college

PvdA wil maximaal vier wethouders. Een vijfde wethouder is te duur en als die belast wordt met de decentralisaties betekent dit dat hij/zij vooral gaat managen en de raad op details moet controleren i.p.v. dat de wethouder bestuurt en de raad op hoofdlijnen controleert, dit heeft dus het tegenovergestelde effect van wat iedereen wil. Een 5^e wethouder is niet te verantwoorden in tijden van bezuinigingen en veel gedwongen ontslagen. Het College moet een stabiele meerderheid (minimaal 18 zetels) binnen de raad kennen, waarbij alle 4 partijen nodig zijn voor een meerderheid.

6. Verdere processen van informatie en formatie

Op basis van het advies van de informateur wil de PvdA een oordeel geven over de openbaarheid van de verdere procedure. Als in het advies één duidelijke coalitie naar voren komt moeten die partijen z.s.m. aan de slag. De PvdA hecht daarbij meer aan een open bespreking in de raad waarbij het akkoord amendeerbaar is dan aan openbaarheid in de totstandkoming van dat akkoord